

DOI: <https://doi.org/10.32782/2523-4803/72-1-11>

УДК 336.7

Бобришев Є.С.кандидат економічних наук,
Національний університет «Чернігівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-7031-1000>**Bobryshev Yevhenii**

Chernihiv Polytechnic National University

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Стаття розглядає стратегічне планування впровадження фінансових технологій (FinTech) як ключового інструменту для підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Основна увага приділена значенню FinTech для економічного розвитку, необхідності адекватної освіти та підготовки кадрів, а також важливості партнерства та співпраці між різними учасниками ринку. Стаття також акцентує увагу на необхідності постійного моніторингу та адаптації до швидко змінюваних умов ринку. Висновки підкреслюють потенційні переваги та виклики, асоційовані з впровадженням FinTech, та наголошують на важливості стратегічного підходу до цього процесу для досягнення стійкого економічного росту. В умовах глобалізації та цифрової трансформації, фінансові технології стають важливим фактором, який може впливати на конкурентні позиції країни на міжнародному ринку. У статті також розглядається роль держави у регулюванні та підтримці розвитку FinTech, враховуючи потреби захисту споживачів та забезпечення фінансової стабільності. Окрім того, акцентується увага на значенні міжнародної співпраці та обміну досвідом у цій сфері. В кінцевому підсумку, успішне впровадження та ефективне використання фінансових технологій вимагає комплексного підходу, який об'єднує стратегічне планування, навчання, партнерство та адаптацію. Тільки такий підхід дозволить максимально реалізувати потенціал FinTech для підвищення конкурентоспроможності та стійкості національної економіки в умовах сучасних викликів. Важливо також розуміти, що впровадження FinTech не є лише технологічним процесом, але й соціальним, економічним та культурним явищем. Це впливає на спосіб, яким люди спілкуються, взаємодіють з фінансовими установами та роблять економічні рішення. Особливу увагу слід приділити ролі освіти в контексті FinTech. Необхідно забезпечити, щоб населення мало достатній рівень фінансової грамотності, щоб користуватися новими технологіями ефективно та безпечно. Це також стосується підготовки фахівців, які будуть працювати в цій сфері: вони повинні мати глибокі знання як у фінансах, так і в технологіях.

Ключові слова: фінансові технології, конкурентоспроможність, стійкий розвиток, національна економіка, стратегічне планування.

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації та стрімкого розвитку технологій, фінансовий сектор стикається з новими викликами та можливостями. Фінансові технології, або FinTech, які є результатом поєднання фінансів і новітніх технологій, вже змінили обличчя банківської системи, створивши нові підходи до надання фінансових послуг.

Ці зміни не лише відкривають нові горизонти для користувачів та підприємців, але й стають катализатором для підвищення конкурентоспроможності національної економіки. У цій статті ми розглянемо, як стратегічне планування впровадження FinTech може сприяти росту та розвитку економіки країни, а також які переваги та виклики це може принести.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання, що стосуються розвитку FinTech інновацій, активно обговорюються у науковому середовищі сьогодні. Українські науковці, такі як Г. Белінська, М. Діба, Н. Джурук, Л. Дудинець, Л. Слобода та інші, активно досліджують цю тему. З іноземних дослідників можна виділити роботи Арнера Д. В., Тсаї Ц. та інших. Міжнародні організації та фінансові установи, такі як Світовий економічний форум та компанія PwC, також роблять значний вклад у дослідження FinTech інновацій. Однак у науковій літературі все ще не вистачає глибоких досліджень щодо формування та росту FinTech.

Мета статті – комплексний аналіз стратегічного планування впровадження фінансових технологій (FinTech) для підвищення конкурентоспроможності національної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансові технології (FinTech) стали одним з ключових напрямків інноваційного розвитку у сучасному світі. Їх вплив на національну економіку можна розглядати з різних точок зору. Ефективність та доступність (FinTech-рішення спрощують та автоматизують традиційні фінансові процеси, роблячи їх швидшими, дешевшими та доступнішими для широкого кола користувачів). Інклюзивність (завдяки FinTech, фінансові послуги стають доступними для тих, хто раніше був відсунутий від традиційної банківської системи, таких як мешканці віддалених регіонів або люди без постійного доходу). Стимулювання інновацій (FinTech сприяє розвитку нових бізнес-моделей, продуктів та послуг, що може привести до створення нових робочих місць та зростання ВВП). Залучення інвестицій (інноваційний характер FinTech привертає увагу інвесторів, що може сприяти притоку іноземних інвестицій та розвитку внутрішнього ринку). Конкуренція (впровадження FinTech може підвищити конкуренцію в фінансовому секторі, примусивши традиційні банки та фінансові установи інновувати та покращувати свої послуги). Безпека та прозорість (багато FinTech-рішень, таких як блокчейн, забезпечують вищий рівень безпеки та прозорості транзакцій, що може зміцнити довіру до фінансової системи). Регулятивні виклики (з розвитком FinTech з'являється потреба в адаптації законодавчої бази, що може сприяти створенню більш гнучкого та інноваційно-сприятливого регулятивного середовища) [1].

В умовах глобалізації та цифрової трансформації, FinTech відіграє вирішальну роль у модер-

нізації національної економіки, сприяючи її конкурентоспроможності на міжнародному рівні.

Стратегічне планування впровадження FinTech є окремим і важливим етапом у розвитку національної економіки. Це процес, який вимагає чіткого розуміння потреб ринку, можливостей технологій та потенційних ризиків. Ось декілька ключових аспектів цього процесу:

1. Аналіз потреб ринку. Перед впровадженням будь-яких нововведень необхідно глибоко вивчити потреби споживачів, бізнесу та фінансового сектору в цілому. Це допоможе визначити, які FinTech-рішення будуть найбільш актуальними та корисними. Ось основні етапи аналізу потреб ринку:

1.1. Визначення цільової аудиторії. Перш ніж досліджувати потреби, необхідно визначити, для кого ці потреби досліджуються. Це можуть бути певні демографічні групи, професійні сегменти, географічні регіони тощо.

1.2. Збір первинних даних. Це може включати опитування, інтерв'ю, фокус-групи тощо. Ціль – зібрати безпосередню інформацію від представників цільової аудиторії про їхні потреби, болючі точки, очікування та бажання.

1.3. Збір вторинних даних. Аналіз даних з відкритих джерел, таких як дослідницькі звіти, статистичні дані, публікації в галузевих виданнях тощо.

1.4. Аналіз конкуренції. Вивчення продуктів та послуг, які вже існують на ринку, допоможе зрозуміти, які потреби вже задоволені, а які ще чекають на своє рішення.

1.5. Ідентифікація та пріоритизація потреб. На основі зібраної інформації формуються конкретні потреби ринку. Далі вони можуть бути впорядковані за ступенем важливості або актуальності.

1.6. Розробка стратегії задоволення потреб. З урахуванням виявлених потреб розробляється стратегія або план дій, який допоможе задовольнити ці потреби за допомогою нового продукту, послуги або технології [2–3].

Аналіз потреб ринку є ключовим етапом у розробці ефективних рішень та стратегій. Він допомагає не лише зрозуміти, що саме хоче ваша цільова аудиторія, але й виявити можливості для інновацій та конкурентних переваг.

2. Оцінка технологічного потенціалу. Вивчення доступних технологій, їх можливостей та обмежень дозволить вибрати найефективніші рішення для впровадження. Оцінка технологічного потенціалу є важливим етапом при плануванні впровадження нових технологій, включаючи FinTech. Цей процес допомагає визначити, наскільки готова організація або країна до впровадження

нововведень, а також які можливості та обмеження існують у технологічному аспекті. Ось декілька ключових етапів оцінки технологічного потенціалу:

2.1. Аналіз існуючої інфраструктури. Вивчення поточного стану технологічної бази, включаючи обладнання, програмне забезпечення, мережеві ресурси тощо.

2.2. Визначення технологічних потреб. На основі стратегічних цілей та планів визначаються конкретні технологічні потреби.

2.3. Дослідження доступних технологій. Огляд ринку для визначення нововведень, які можуть бути впроваджені. Це може включати в себе нові платформи, інструменти, рішення тощо.

2.4. Оцінка сумісності. Перевірка, наскільки нові технології сумісні з існуючою інфраструктурою та потребами бізнесу.

2.5. Розрахунок вартості. Визначення витрат, пов'язаних з придбанням, впровадженням та підтримкою нових технологій.

2.6. Оцінка ризиків. Аналіз потенційних ризиків, пов'язаних з впровадженням нових технологій, таких як проблеми безпеки, нестабільність роботи, можливі конфлікти з іншими системами тощо.

2.7. Розробка плану впровадження. На основі зібраної інформації розробляється детальний план впровадження технологій, включаючи етапи, терміни, відповідальних осіб тощо [4].

Оцінка технологічного потенціалу допомагає організаціям та країнам раціонально підходити до впровадження нововведень, максимально використовуючи наявні ресурси та можливості. Цей процес дозволяє не лише визначити найбільш ефективні технологічні рішення, але й прогнозувати їх вплив на діяльність організації та її конкурентоспроможність на ринку.

3. Розробка нормативно-правової бази. FinTech часто вимагає змін у законодавстві. Нові технології можуть викликати питання щодо безпеки даних, регулювання транзакцій або ліцензування. Створення чіткої правової рамки є ключовим для успішного впровадження FinTech.

4. Партнерство та співпраця. Співпраця з технологічними стартапами, міжнародними фінансовими організаціями та іншими учасниками ринку може прискорити впровадження нововведень. Партнерство та співпраця є ключовими елементами успішного впровадження та розвитку FinTech, а також інших інноваційних напрямків. Вони дозволяють об'єднувати ресурси, знання та досвід різних учасників для досягнення спільних цілей. Об'єднання ресурсів: співпраця може

забезпечити доступ до додаткових ресурсів, таких як фінансування, технології, інфраструктура або кваліфікований персонал. Обмін знаннями: партнери можуть ділитися своїм досвідом, навичками та знаннями, що призводить до швидшого та ефективнішого розвитку проєктів. Розширення ринкового охоплення: співпраця з партнерами дозволяє входити на нові ринки, досягати нових аудиторій та клієнтів. Розподіл ризиків: при реалізації спільних проєктів ризики можуть бути розподілені між усіма учасниками, що зменшує потенційні втрати для кожного з них. Інноваційний розвиток: співпраця часто стимулює інноваційний розвиток, оскільки партнери можуть вносити свіже бачення та нові ідеї в проєкт. Створення стандартів: спільна робота може призвести до розробки галузевих стандартів, які сприяють інтеграції та сумісності різних рішень. Поліпшення репутації: співпраця з відомими та авторитетними партнерами може підвищити репутацію компанії на ринку. Партнерство та співпраця відіграють важливу роль у сучасному бізнес-середовищі, особливо в сфері FinTech. Вони дозволяють компаніям швидше адаптуватися до змін, ефективно використовувати ресурси та досягати кращих результатів. Для успішної співпраці важливо вибирати надійних партнерів, чітко визначати цілі та обов'язки кожної сторони та підтримувати відкритий діалог [5].

Партнерство та співпраця відіграють важливу роль у сучасному бізнес-середовищі, особливо в сфері FinTech. Вони дозволяють компаніям швидше адаптуватися до змін, ефективно використовувати ресурси та досягати кращих результатів. Для успішної співпраці важливо вибирати надійних партнерів, чітко визначати цілі та обов'язки кожної сторони та підтримувати відкритий діалог.

5. Освіта та підготовка кадрів. Для ефективного використання FinTech-рішень необхідно мати кваліфікованих спеціалістів. Освітні програми, тренінги та семінари можуть допомогти підготувати кадри для роботи з новими технологіями. Освіта та підготовка кадрів є вітальними елементами для успішного впровадження та розвитку FinTech та інших технологічних напрямків. Без належної підготовки фахівців будь-яка технологічна інновація може залишитися невикористаною або не досягти свого потенціалу. Актуальність навчальних програм: освітні заклади повинні регулярно оновлювати навчальні програми, щоб вони відповідали сучасним вимогам ринку та технологічним нововведенням. Практичний досвід: теоретичні знання потрібно доповнювати практичним досві-

дом. Стажування, практики та робота над реальними проектами допомагають студентам краще зрозуміти та застосувати свої знання. Постійне навчання: технологічний світ швидко змінюється, тому важливо підтримувати свої знання та навички актуальними. Семінари, воркшопи, онлайн-курси та інші форми неперервної освіти можуть допомогти у цьому. Міждисциплінарний підхід: FinTech комбінує знання з фінансів, технологій, права та інших галузей. Тому важливо навчати студентів міждисциплінарному підходу. М'які навички: крім технічних знань та навичок, фахівцям також потрібні комунікативні навички, критичне мислення, здатність до командної роботи та інші м'які навички. Співпраця з бізнесом: освітні заклади повинні активно співпрацювати з бізнесом, щоб забезпечити студентам можливість отримати реальний досвід та зрозуміти потреби ринку. Мотивація та підтримка: стимулювання інтересу до FinTech та інших технологічних напрямків може бути досягнуто за допомогою грантів, стипендій, конкурсів та інших ініціатив [6].

Підготовка кадрів є одним з ключових факторів успіху в сфері FinTech. Інвестиції в освіту та підготовку спеціалістів не тільки допоможуть країні або компанії стати лідерами в цій галузі, але й забезпечать стійке та інноваційне майбутнє.

6. Моніторинг та адаптація. Після впровадження FinTech-рішень важливо постійно моніторити їх ефективність, збирати відгуки користувачів та, за потреби, вносити корективи. У світі, що швидко змінюється, особливо в сфері технологій та FinTech, здатність до моніторингу та адаптації є життєво важливою для будь-якої організації. Ці процеси дозволяють компаніям відстежувати зміни у зовнішньому середовищі, реагувати на них вчасно та коригувати свою діяльність. Моніторинг зовнішнього середовища: регулярний аналіз ринкових тенденцій, конкурентного середовища, технологічних нововведень та змін у законодавстві допомагає виявляти можливості та загрози. Внутрішній моніторинг: відстеження внутрішніх показників ефективності, таких як фінансові результати, продуктивність праці, якість послуг тощо, дозволяє вчасно виявляти проблеми та виробляти рішення. Збір та аналіз даних: використання сучасних інструментів для збору, обробки та аналізу даних, таких як системи аналітики, CRM-системи, інструменти для аналізу соціальних мереж тощо. Адаптивне планування: розробка гнучких стратегій та планів, які можна легко коригувати відповідно до змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі.

Навчання та розвиток персоналу: забезпечення постійного навчання та розвитку співробітників, щоб вони могли адаптуватися до нових викликів та змін. Зворотний зв'язок: створення каналів для отримання зворотного зв'язку від клієнтів, партнерів та співробітників допомагає вчасно виявляти потреби та очікування, а також реагувати на них. Інноваційність: стимулювання культури інновацій у компанії, що дозволяє швидко адаптуватися до змін та впроваджувати нові рішення [7].

Моніторинг та адаптація є ключовими для успіху в сучасному бізнесі. Вони дозволяють організаціям не лише відстежувати зміни та реагувати на них, але й передбачати майбутні тенденції та готуватися до них завчасно. Тільки такі компанії зможуть залишатися конкурентоспроможними та ефективно розвиватися в умовах швидкої зміни середовища.

Стратегічне планування впровадження FinTech вимагає системного підходу, врахування численних факторів та готовності до швидкої адаптації. З правильним підходом та чіткою стратегією, FinTech може стати потужним інструментом для підвищення ефективності та конкурентоспроможності національної економіки.

Фінансові технології (FinTech) стають все більш важливим інструментом для підвищення конкурентоспроможності національних економік. Вони пропонують нові можливості для бізнесу, споживачів та державних структур. Ось декілька способів, якими FinTech може підвищити конкурентоспроможність: оптимізація фінансових операцій (цифрові платформи та автоматизовані системи дозволяють зменшити витрати на фінансові операції, зробити їх швидшими та ефективнішими); доступність фінансових послуг (FinTech дозволяє розширити доступ до фінансових послуг для різних груп населення, особливо для тих, хто раніше був відсунутий від традиційної банківської системи); інноваційні продукти та послуги (розвиток FinTech сприяє створенню нових фінансових продуктів та послуг, які можуть відповідати конкретним потребам споживачів та бізнесу); залучення інвестицій (інноваційний характер FinTech-проектів привертає увагу інвесторів, що може сприяти притоку капіталу в країну); підтримка малого та середнього бізнесу (FinTech може надавати інструменти для малого та середнього бізнесу, що допоможе їм управляти фінансами, отримувати кредити та розширювати свою діяльність); безпека та прозорість (технології, такі як блокчейн, можуть забезпечити вищий рівень безпеки та прозорості фінансових операцій);

адаптація до змін (FinTech дозволяє фінансовому сектору швидко адаптуватися до змін у ринкових умовах, технологічних нововведеннях або регулятивному середовищі).

Отже, FinTech відіграє ключову роль у підвищенні конкурентоспроможності національних економік. Він пропонує нові можливості для оптимізації фінансових процесів, розширення доступу до фінансових послуг та створення інноваційних рішень, які відповідають потребам сучасного ринку.

Висновки. Сучасний світ переживає епоху цифрової трансформації, і FinTech стає одним з ключових напрямків цього руху. Впровадження фінансових технологій відкриває нові можливості для підприємств, споживачів та національних економік загалом. Ефективне впровадження FinTech вимагає чіткого стратегічного планування, яке бере до уваги потреби ринку, технологічний потенціал та можливості адаптації. Незалежно від технологічних нововведень, людський фактор залишається ключовим. Інвестиції в освіту та під-

готовку спеціалістів є вітальними для успішного впровадження та використання FinTech. У світі, де інновації розвиваються надзвичайно швидко, співпраця та партнерство можуть стати ключем до успіху, дозволяючи об'єднувати ресурси, знання та досвід для досягнення спільних цілей. У відповідь на швидкі зміни в технологічному ландшафті організації повинні постійно моніторити зовнішнє середовище та адаптувати свої стратегії та дії. З урахуванням поточних тенденцій та можливостей, які надає FinTech, можна очікувати подальшого росту та інновацій у цій сфері, що буде сприяти підвищенню конкурентоспроможності національних економік.

У підсумку, FinTech представляє собою не лише набір технологій, але й новий підхід до фінансової діяльності, який може принести значущі переваги для бізнесу, споживачів та економіки в цілому. Для досягнення цих переваг важливо розуміти виклики та можливості, які надає FinTech, та активно працювати над їх реалізацією.

Список літератури:

1. Tsai C. The FinTech Revolution and Financial Regulation: The Case of Online Supply Chain Financing. *Asian Journal of Law and Society*. 2017. Vol. 4. Issue 1. P. 109–132.
2. Коваленко В.В. Розвиток FinTech: загрози та перспективи для банків України. *Прийзовський економічний вісник*. 2018. № 4(09). С. 127–133.
3. Поченчук Г.М. FinTech у структурі фінансової системи. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. № 21. С. 49–55.
4. Financial Stability Implications from FinTech. Financial Stability Board. 27 June 2017. URL: <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/R270617.pdf>
5. Семенов А.Ю. Тенденції розвитку Fintech послуг на світовому та вітчизняному ринках фінансових послуг. *Бізнес Інформ*. 2018. № 10. С. 327–334.
6. Пальчевський І. Фінтех прилаштовується до банків. Financial Club. 26.02.2018. URL: <https://finclub.net/ua/analytics/fintekh-prylashtovuietsia-do-bankiv.html>
7. НБУ (2020) «Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року». URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/develop-strategy/fintech2025>

References:

1. Tsai C. (2017) The FinTech Revolution and Financial Regulation: The Case of Online Supply Chain Financing. *Asian Journal of Law and Society*, vol. 4, issue 1, pp. 109–132.
2. Kovalenko V.V. (2018) Rozvytok FinTech: zahrozy ta perspektyvy dlia bankiv Ukrainy [Development of FinTech: threats and prospects for Ukrainian banks]. *Pryazovskiy ekonomichnyi visnyk*, no. 4(09), pp. 127–133.
3. Pochenchuk H.M. (2018) FinTech u strukturі finansovoi systemy [FinTech in the structure of the financial system]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, no. 21, pp. 49–55.
4. Financial Stability Implications from FinTech. Financial Stability Board. 27 June 2017. Available at: <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/R270617.pdf>
5. Semenov A.Iu. (2018) Tendentsii rozvytku fintech posluh na svitovomu ta vitchyznianomu rynekakh finansovykh posluh [Trends in the development of fintech services in the global and domestic markets of financial services]. *Biznes Inform*, no. 10, pp. 327–334.
6. Palchevskiy I. Fintekh prylashtovuietsia do bankiv. Financial Club (26.02.2018) [Fintech adapts to banks]. Available at: <https://finclub.net/ua/analytics/fintekh-prylashtovuietsia-do-bankiv.html>
7. NBU (2020) "Stratehiia rozvytku fintekhu v Ukraini do 2025 roku" [Fintech development strategy in Ukraine until 2025]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/about/develop-strategy/fintech2025>

STRATEGIC PLANNING OF THE IMPLEMENTATION OF FINANCIAL TECHNOLOGIES TO INCREASE THE COMPETITIVENESS OF THE NATIONAL ECONOMY

The article considers the strategic planning of the implementation of financial technologies (FinTech) as a key tool for increasing the competitiveness of the national economy. The main focus is on the importance of FinTech for economic development, the need for adequate education and training, as well as the importance of partnership and cooperation between different market participants. The article also emphasizes the need for constant monitoring and adaptation to rapidly changing market conditions. The findings highlight the potential benefits and challenges associated with the adoption of FinTech and emphasize the importance of a strategic approach to this process to achieve sustainable economic growth. In the conditions of globalization and digital transformation, financial technologies become an important factor that can affect the country's competitive position in the international market. The article also considers the role of the state in regulating and supporting the development of FinTech, taking into account the needs of consumer protection and ensuring financial stability. In addition, attention is focused on the importance of international cooperation and exchange of experience in this field. Ultimately, the successful implementation and effective use of fintech requires a comprehensive approach that integrates strategic planning, training, partnerships and adaptation. Only this approach will make it possible to maximize the potential of FinTech to increase the competitiveness and stability of the national economy in the face of modern challenges. It is also important to understand that the implementation of FinTech is not only a technological process, but also a social, economic and cultural phenomenon. It affects the way people communicate, interact with financial institutions and make economic decisions. Special attention should be paid to the role of education in the context of FinTech. It is necessary to ensure that the population has a sufficient level of financial literacy to use new technologies efficiently and safely. This also applies to the training of professionals who will work in this field: they must have deep knowledge in both finance and technology.

Key words: *financial technologies, competitiveness, sustainable development, national economy, strategic planning.*